

Zaanstreek-Waterland

Afstemming Gezondheidsmonitor jeugd en JGZ-onderzoek Zeg Jij 't Maar

Dit najaar (2019) vindt de Gezondheidsmonitor jeugd (GM jeugd) weer plaats. GGD Zaanstreek-Waterland (ZW) benadert één keer per vier jaar alle scholen voor regulier voortgezet onderwijs om hieraan mee te werken. Hoe meer scholen meedoen, hoe beter het beeld is dat de gemeenten en de overheid krijgen van de jeugd. Met de resultaten van de monitor ontwikkelen zij lokaal en landelijk beleid om de gezondheid en leefstijl van leerlingen te bevorderen. Dit is ook voor u als school belangrijk. Leerlingen met een goede gezondheid en gezonde leefstijl presteren immers beter op school!

GGD Zaanstreek-Waterland werkt voor de contactmomenten Jeugdgezondheidszorg (JGZ) op het voortgezet onderwijs in klas 1 en 3 met de vragenlijst: Zeg Jij 't Maar. In dit document leggen wij uit wat de verschillen zijn tussen de GM jeugd en de Zeg Jij 't Maar.

Waarom twee verschillende vragenlijsten?

De GGD'en voeren het landelijk geharmoniseerde GM jeugd uit in opdracht van het ministerie van VWS onder leerlingen van klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Een voorwaarde vanuit deze opdracht is dat we de monitor anoniem op scholen afnemen met een digitale vragenlijst. De GM Jeugd biedt informatie op groepsniveau aan de gemeenten en landelijk aan de overheid. GGD Zaanstreek-Waterland neemt op school ten behoeve van de contactmomenten in klas 1 en 3 van het voortgezet onderwijs de digitale vragenlijst Zeg Jij 't Maar af. Deze vragenlijst is onderdeel van het individuele contactmoment binnen de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Integratie van beide vragenlijsten tot één vragenlijst is niet mogelijk. De JGZ-vragenlijst is immers per definitie niet anoniem en de monitor dient anoniem afgenomen te worden. Ook hebben de vraagstellingen in de JGZ-vragenlijsten een ander doel dan monitoring.

Op de volgende pagina staan de verschillen tussen de GM jeugd en de JGZ-vragenlijst Zeg jij 't Maar in een schema weergegeven.

Hoe wordt de uitvoering van beide vragenlijsten op elkaar afgestemd?

We willen de belasting voor scholen zo klein mogelijk houden én de contactmomenten van de JGZ zoveel mogelijk volgens planning laten verlopen. Daarom is er een intensieve samenwerking en afstemming tussen de onderzoekers van de GGD en de collega's van JGZ. De GM jeugd nemen we in overleg met scholen zoveel mogelijk af vóór de herfstvakantie van 2019. JGZ start indien mogelijk daarna met de Zeg Jij 't Maar vragenlijst. Bij het invullen van beide vragenlijsten is een medewerker van JGZ in de klas aanwezig voor vragen en om toezicht te houden op de privacy van de leerlingen tijdens het invullen van de lijsten. De aanwezigheid van een mentor is ook noodzakelijk, om de orde in de klas te bewaken.

De schoolrapportages van beide onderzoeken kan de GGD op elkaar afstemmen: per school een samenhangend schoolprofiel van klas 1 tot en met 4. De GGD geeft deze rapportage vorm in samenspraak met de scholen.

Voor vragen over de GM Jeugd kunt u contact opnemen met Monique Heemskerk, Projectleider GM Jeugd: mheemskerk@ggdzw.nl.

De verschillen tussen de 'Gezondheidsmonitor Jeugd' en de 'Zeg Jij 't Maar'

	Gezondheidsmonitor jeugd (GM jeugd)	JGZ vragenlijst (Zeg Jij 't Maar)
Wettelijke grondslag	<i>Wet publieke gezondheid (WPG) artikel 2 lid 2a en b.</i> In dit artikel staat dat de gemeente zorg draagt voor het verwerven van inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking en dat elke vier jaar, voorafgaand aan de opstelling van de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid, op landelijk gelijkvormige wijze gegevens hierover verzameld moeten worden. Om hieraan te voldoen voert de GGD eenmaal per 4 jaar de GM jeugd uit. Voldoet aan de eisen AVG.	<i>Wet publieke gezondheid (WPG) artikel 5 sub a en d.</i> In dit artikel staat dat de JGZ verplicht is om op systematische wijze de gezondheidstoestand van jongeren te volgen en ontwikkelingen te signaleren. Ook het geven van voorlichtingen, advies, instructie en begeleiding behoort tot de wettelijke verplichting. Om hieraan te voldoen gebruikt de JGZ o.a. vragenlijsten. Voldoet aan de eisen AVG.
Doel instrument	<i>Collectief</i> Het doel van de GM jeugd is gemeenten, scholen, GGD en ketenpartners vergelijkbare informatie over de gezondheid, welbevinden, leefstijl en vrije tijdsbesteding van de jeugd op groepsniveau te bieden en hiermee een onderbouwing van hun gezondheids- en jeugdbeleid. Daarnaast draagt de GM jeugd bij aan landelijk inzicht in de gezondheidssituatie van de jeugd.	<i>Individueel</i> Het doel van de Zeg Jij 't Maar vragenlijst is om inzicht te krijgen in de individuele gezondheidssituatie van de 1e en 3e klas leerlingen, eventuele (gezondheids-)problemen vroegtijdig te signaleren en door advies, voorlichting of verwijzing bij te dragen aan de oplossing van eventuele problemen. De vragenlijst stimuleert jongeren tot nadenken over zichzelf, geeft de mogelijkheid vragen te stellen over voor hen relevante gezondheids-thema's en biedt betrouwbare digitale gezondheidsinformatie. Verder worden jongeren gemeten en gewogen. Jongeren die zorgwekkende antwoorden geven of significant afwijken van gezond gewicht worden uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdverpleegkundige of -arts van de school.
Vragenlijst	<i>De Gezondheidsmonitor jeugd bestaat uit:</i> - Een basisvragenlijst bestaande uit landelijk gestandaardiseerde vragen over gezondheid, welbevinden, leefstijl en vrije tijd die alle GGD'en op dezelfde manier afnemen; - Aanvullende vraagstellingen over onderwerpen die gemeenten in Zaanstreek-Waterland relevant vinden. <i>Inkijkexemplaar:</i> ggdzw.nl/inwoners/opgroeien-en-opvoeden Gezondheidsmonitor Jeugd (beschikbaar)	<i>Zeg Jij 't Maar biedt:</i> - Vraagstellingen gericht op vroegtijdig signaleren van mogelijke gezondheidsproblemen, waarbij contact met een JGZ professional wenselijk is (zoals suïcidegedachten of mishandeling) of met vragen die relevant zijn voor het schoolgezondheidsbeleid. - De mogelijkheid om (indirect) vragen te stellen over verschillende gezondheidsthema's aan de jeugdverpleegkundige en/of hier digitale informatie over te ontvangen.

	vanaf april 2019).	<i>Inkijkexemplaar:</i> ggdzw.nl/inwoners/opgroeien-en-opvoeden Zeg Jij 't maar
Anoniem/ niet anoniem	<i>Anoniem</i> - De leerlingen hoeven bij het inloggen en in de vragenlijst geen naam op te geven. - De leerlingen hoeven alleen hun leeftijd op te geven, niet hun geboortedatum. - Het onderzoek vraagt naar de 4 cijfers van de postcode, niet naar de 6 cijfers en letters van de postcode.	<i>Niet anoniem</i> De doktersassistente, jeugdverpleegkundige en jeugdarts van de school hebben toegang tot de antwoorden van de leerling. Indien er zorgwekkende antwoorden zijn of de leerling geeft aan een persoonlijk gesprek te willen, heeft de jeugdarts of -verpleegkundige vervolgens een gesprek met de leerling. Zij noteert bijzonderheden in het digitaal dossier.
Doelgroep	Klas 2 alle niveaus, klas 4 alle niveaus	Klas 1 alle niveaus, klas 3 alle niveaus
Wat vragen wij van de leerlingen	Het invullen van de vragenlijst vindt klassikaal plaats. Alle leerlingen krijgen voorafgaand aan het invullen van de vragenlijst een instructie en een random inlogcode. De volgende onderwerpen zijn opgenomen in de vragenlijst: - achtergrondkenmerken (o.a. leeftijd, geslacht, gezinssamenstelling); - school (type onderwijs); - gezondheid (o.a. gezondheidsbeleving, psychosociale gezondheid, (cyber) pesten en weerbaarheid); - leefstijl (o.a. roken, alcohol, drugs, beweging, en veilig vrijen); - vrije tijd (o.a. sociale media gebruik en gamen); - leefomgeving (o.a. veiligheid, criminaliteit).	Het invullen van de Zeg Jij 't Maar-vragenlijst vindt klassikaal plaats. Alle leerlingen krijgen voorafgaand aan het invullen van de vragenlijst een instructie en een inlogcode die gekoppeld is aan de persoonsgegevens van de leerling. De doktersassistente meet en weegt in een aparte ruimte.
Wat krijgen de leerlingen	Leerlingen ontvangen direct na het invullen van de lijst voor sommige onderwerpen voorlichting op maat. Dit is gebaseerd op de antwoorden van de leerling. Leerlingen die meer willen weten over een bepaald onderwerp verwijst de GGD naar websites met goede en betrouwbare informatie, zoals: ✓ www.pratenonline.nl ✓ www.jouwggd.nl Met de unieke inlogcode kunnen leerlingen hun voorlichting op maat op een later tijdstip nogmaals bekijken.	Leerlingen ontvangen indien van toepassing direct na het invullen voorlichting op maat. Dit is gebaseerd op de antwoorden van de leerling. Leerlingen die meer willen weten over een bepaald onderwerp worden verwezen naar websites met goede en betrouwbare informatie, zoals: ✓ www.pratenonline.nl ✓ www.jouwggd.nl Leerlingen die zorgwekkende antwoorden hebben gegeven of significant afwijken in hun lengte of gewicht, krijgen vervolgens een uitnodiging voor een gesprek met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige van de school. Zij bieden hulp aan indien nodig.
Nazorg	Leerlingen die na het invullen van de vragenlijst in gesprek willen met een jeugdarts kunnen bellen of Whatsappen naar een special nummer: 06 51501415.	Leerlingen die bij het invullen van de vragenlijst zeer zorgelijke antwoorden hebben gegeven krijgen binnen twee werkdagen een oproep voor een gesprek met een jeugdarts
Frequentie	Eenmaal per vier jaar	Elk schooljaar
Tijdstip	Vanaf de start van het schooljaar 2019-2020 tot de herfstvakantie.	Start na de herfstvakantie 2019, na de afname van de Gezondheidsmonitor Jeugd.

Duur	Het invullen van de vragenlijst duurt 40 à 45 minuten (1 lesuur).	Het invullen van de gezondheidsvragenlijst en het meten en wegen duurt ongeveer 30 minuten.
Nodig van de school	Nodig: computer/laptop/tablet met internet. Toets-opstelling om de privacy te waarborgen.	Nodig: computer/laptop/tablet met internet. Toets-opstelling om de privacy te waarborgen.
Wat krijgt de school	<i>Input voor gezondheidsbeleid.</i> - Een uitgebreid eigen schoolrapport, niet openbaar. Inclusief vergelijking met 4 jaar geleden en andere scholen in de regio. - Een adviesgesprek met een adviseur Gezondheidsbevordering en de jeugdverpleegkundige van de school.	- Een schoolrapportage per leerjaar over het afgelopen schooljaar. - Een adviesgesprek met een adviseur Gezondheidsbevordering en de jeugdverpleegkundige van de school. - Op basis van de schoolrapportage kan de school kiezen voor een collectieve interventie, die de GGD vergoedt tot een bepaald maximum.
Rapportage gemeenten	<i>Input voor gemeentelijk gezondheidsbeleid</i> De monitor levert gemeenterapporten en wijkcijfers, inclusief vergelijking met andere gemeenten, landelijke referentiecijfers en trends in de tijd binnen de eigen gemeente. Publicatie van gemeentecijfers en landelijke cijfers op www.vzinfo.nl.	<i>Vergelijking binnen de regio ZW</i> Zeg Jij 't Maar levert voor gemeenten informatie over jongeren uit klas 1 en klas 3. Het JGZ-onderzoek geeft inzicht in onderwerpen waar de jongeren vragen over hebben en/of informatie over willen, plus signalen over mogelijke gezondheidsproblemen (zoals overgewicht).
Afstemming	De GGD stemt de gegevensverzameling op scholen af met de afname van de Zeg Jij 't Maar, het Peilstationsonderzoek van het Trimbos Instituut en -in Edam-Volendam- het LEF-onderzoek.	De GGD stemt de gegevensverzameling op scholen af met de afname van de GM Jeugd 2019.

